

לימודי ספרות מוגבר

(על היחידות הראשונה והשנייה, המהוות חלק מתוכנית הלימודים החובה לבגרות, תוכלו לראות בתוכנית הלימודים באתר ביה"ס)

יחידה שלישית (יחידה בית ספרית – הערכה חלופית):

האקסיסטנציאליזם בספרות המאה ה-20:

בעולם בו "אלוהים מת" (ניטשה), האדם מאבד את נקודת האחיזה שלו ואין הוא בן בית בעולם. זהו עולם של מות האמת, קריסת הערכים ואובדן המשמעות. עולם סתמי, אקראי ושרירותי.

השאלה היא: **כיצד למצוא משמעות בעולם חסר משמעות? כיצד למשמע עולם לא משמעותי?** האם מדובר במשחק מילים או באודיסיאה קיומית מאתגרת מבחינה אינטלקטואלית, ערכית, רגשית ואמנותית?

בבעיה זו נעסוק באמצעות יצירות ספרותיות של מיטב הסופרים של המאה ה-20 (פרנץ קפקא, אלבר קאמי, ז'אן פול סארטר, סמואל בקט) שהעניקו לה את זהותה המורכבת והמרשימה מבחינה אנושית. חשוב לזכור, שהתמודדות עם חוסר המשמעות מתבצעת לפני, תוך כדי ולאחר מלחמת העולם השנייה.

יחידה רביעית:

יצירות מספרות העולם:

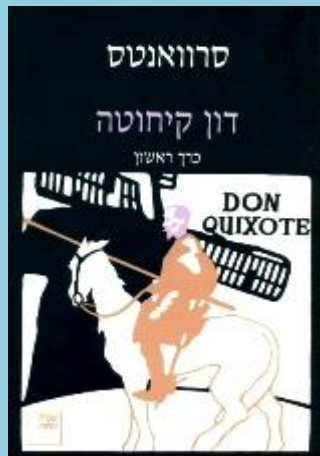
ביחידה זו התלמיד יתוודע לפסיפס בסיסי של יצירות מספרות העולם.

המסע התרבותי בשבילי ספרות המערב יתחיל בפרק 23 מתוך האודיסיאה להומרוס. פנלופה מכירה את אודיסיאוס. היציאה מהבית, הנדודים במרחבים, הנוודות וחרות הנווד והחזרה לבית- לאישה. **"מוטיב השיבה הביתה"**.

התחנה הבאה במסע אל לפני לפני של התרבות המערבית היא, המעבר מהאפוס לרומן, באמצעות דון קיחוטה לסרווטנס. המעבר מהמיתוס כאמת קיומית לסיפור הבדיוני. ותוך כדי נבדוק מהי האמת? ומה משמעות המסע אל האמת על-ידי בירור ראשוני של השאלה שתלווה אותנו לאורך כל השנה, **מהו היחס בין המציאות- (הממשות- האמת) לאמנות כחיקוי המציאות או כאמת נעלה מהמציאות?** בבסיס הדיון נעסוק במושג המימזיס על פי הפואטיקה של אריסטו.

מכאן, ננדוד לשירת העולם, בחטיבה זו העקרון המארגן את בחירת המשוררים והשירים הוא: **מה תפקיד תיאורי הטבע בשיר, ומהי תרומתם להצגת משמעות היחס בין האדם לטבע?** כשנפגוש את התפיסה הרומנטית של הטבע וגם את התפיסה הסימבוליסטית. בנוסף, נתוודע לתיאורי טבע המשמשים השראה להרהורים פוליטיים, פילוסופיים וקיומיים.

את המסע נסיים עם הסיפור המרגש של טולסטוי "מות איוון איליץ". מסע בו המוות, המחלה, הסבל והכאב הכרוך בכך, אינו מרוקן את הזהות ממשמעויותיה אלא מעניק לה את החותם האישי והייחודי ביותר על ידי דאגה ואכפתיות כלפי האחר – האישה והבן. עשיית הטוב.

"בכול צופייה והכול צפוי בה" – סוגיות ארספואטיות:

ביחידה זו נתמקד בשלוש סוגיות מרכזיות: יחסי מציאות-אמנות, יחסי יוצר- יצירה ויחסי מחבר-קורא – כפי שהן משתקפות ביצירות ארספואטיות ובמאמרים של יוצרים ושל חוקרי ספרות. זהו נושא שראוי שכל בוגר בית ספר לאמנויות יעסוק בו. המהלך המרכזי יהיה מהמיתוס של נרקיס בו הוא טובע בבואה של עצמו בתרבות של אמנות ה"סלפי" למיתוס של פיגמליון שמנסה לחרוג מעצמו על ידי יצירה אמנות הנעלה מהחיים והוא זקוק לנס שהיצירה תקבל חיים משמעותיים. בנוסף, נראה את המעבר מאתיקה המחוברת לאסתטיקה: האמת=טוב=יפה , לנתק בין האתיקה לאסתטיקה "אמנות לשם אמנות", "פרחי הרוע" הרע יכול להיות יפה. הנוסחה שהזינה את התרבות המערבית מהתקופה הקלאסית (האמת=טוב=יפה) מתפרקת. ויוצרת קטגוריה של יופי אוטונומי.

